

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

103. An sola consecratio Episcopi tribuat ei privilegium Cap. Cum ex eo,
de pœnitent. & remiss. conferendi Indulgentias, vel etiam post
electionem, & confirmationem possit illas concedere? Et notatur ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

tionem Episcopalem in illis quatuor festiuitatibus, in quibus ex indulto cap. Alma, permittitur celebratio solemnium diuinorum Officiorum?
Et an ex iure antiquo, & nouo prohibita sit Ordinum ministratio tempore interdicti?
Idem est de alijs Sacramentis exceptis Baptismi, & Pœnitentia. Ex p. 12. tract. 1. Ref. 101.

§. 1. **R**espondeo negatiuè, & ratio est, quia iure antiquo est prohibita ministratio sacramenti Ordinis tempore interdicti: at sic est quod iure nouo *cap. Alma*, confirmatur prohibitio iuris antiqui omnium Sacramentorum, exceptis Baptismi, & Pœnitentiæ, &c. Ergo sacramentum Ordinis; sicut olim non concedebatur tempore interdicti, ita nec modo. Et ita docet Alterius *tom. 2. disputat. 4. cap. 6. Couarruias in cap. Alma, part. 6. §. 3. num. ... Auila de censur. part. 3. disput. 4. sect. 1. dub. 8. concl. 1. Cornejo in 3. part. D. Thoma, disput. 2. de interdicto, §. 1. dub. 6.* & alij, penes ipsos. Quæ omnia procedunt in consecratione Episcoporum; nam vt supra probauimus, Ordo & Sacramentum est; ergo, &c. Et nota cum Leandro de Sacrament. *tom. 1. tract. 5. disput. 5. quest. 28.* & Doctoribus citatis, non licere ministrare Sacramentum Ordinis, & per consequens consecrationem Episcoporum tempore interdicti adhuc inuis, clausis, & interdictis & excommunicatis exclusis. Nam per *cap. Alma*, solum permittuntur Officia diuina cum moderatione ibi assignata, non verò Sacramenta alia præter dicta.

Sup. à Ref. 1. 763; ad Ref. 12. exclusiue de mpta Ref. 4. huius tract.

RESOL. CII.

An sola Consecratio Episcopi, vel etiam si tantum sit electus, & confirmatus tribuat ei priuilegium, cap. fin. de priuileg. in 6. Altaris portatilis?
Et supponitur Episcopus liberè posse in Palatio erigere Oratorium? Ex p. 12. tract. 1. Ref. 102.

§. 1. **S**uppono ex dicto capite, quod Episcopus liberè possit in suo Palatio erigere Oratorium, vt ibi celebret vel Missam audiat. Et quamuis textus exigere videatur, vt eo priuilegio fruatur, quando non potest commodè ad Ecclesiam accedere. Nihilominus iam vltus obtinuit, & communis sensus Doctorum declarat, vt possit liberè Episcopus, & ob solam maiorem commoditatem eo priuilegio vti. Suarez de Sacrament. *disputatione 81. sect. 3.* Layman, Faustus, Marchinus, & alij. Et me citato doctissimus noster P. Quartus in *Rubr. Missalis part. 3. tit. 10. sect. 2. dub. 2.* Hoc supposito, dicendum Episcopum electum, & confirmatum non frui hoc priuilegio, sed tantum Episcopum consecratum, quia Episcopus per consecrationem efficitur verus Episcopus, vt habet Glossa in *cap. 1. verb. dedicanda, de religiosis domibus.* Et ita tenent Alciatus *consil. 1. num. 22. lib. 2.* Hostiens. *capite cum olim 2. num. 10. de priuileg. Anan. cap. fin. numero 8. de regul.* Et fundantur in text. *capite vnic. 10. quest. 1.* vbi eximitur à iugo regulæ is quem sacra ordinatio de Monacho Episcopum facit. Ergo Episcopus per solam consecrationem efficitur Episcopus.

2. His tamen non obstantibus doctissimus P. Tancred. in *qq. moral. tract. 2. quest. 48.* latè firmat, quod Episcopus electus, & confirmatus, sed nondum consecratus, possit in suo Palatio priuato habere Oratorium, vt ibi celebret, & Missam audiat, & ita in facti contingencia consuluit Illustrissimo Domino meo Episcopo Pastensi D. Aloyfio Cameros

Sup. hoc, quod hic supponitur, sup. in tr. 2. Refol. 1. & eursim in alio § eius annot.

viro propter egregia sua merita nunquam satis laudato. Ergo hanc sententiam libenter amplector, & in gratiam amicissimi viri Patris Tancredi ad magis firmendam eius sententiam adduco auctoritatem aliorum, & ideo ita docet Gaudentius in *Enchirid. Episcoporum, verb. Episcopus, num. 8. & sequentib.* vbi sic ait: [Potest Episcopus portare secum Altare viaticum & in itinere, & in quolibet loco suæ habitationis decenti Missam celebrare, vel celebrari facere, *cap. vltim. de priuileg. in 6.* Etiam in aliena Diocesi, etiam si non sit consecratus.] Ita ille, cui adde Squilant. de *Priuileg. Episcop. part. 3. cap. 4. quest. 4. numero 15.* Nec obstat *cap. vnic. 28. quest. 1.* superius adductum; nam in illo textu habetur, quem canonica electio à iugo monasticæ professionis manifestum sit, quod per electionem, seu confirmationem eximitur à iure monasterij, & transferitur ad statum Episcopalem. Cum autem subditur, & sacra Ordinatio de monacho Episcopum facit. Si nomine sacre Ordinationis intelligatur consecratio, sensus est; quod ipsa de monacho faciat Episcopum completiuè: non quia dat statum, sed quia complet statum per potestatem Ordinis. Quod tamen non obstat quin Episcopus electus, & confirmatus non possit frui dicto priuilegio *cap. finalis.*

3. Confirmatur hæc opinio ex dicendis in sequenti resolutione. Vnde ex his ego infero, quod fuerit confirmatus Episcopus, licet non consecratus; ita Rodriguez in *qq. Regular. tom. 3. quest. 69. numero 4.* Sanchez in *summa, tom. 2. libro 7. cap. 32. num. 67.* Faustus in *Thesaur. libro 8. quest. 46. edit. noua Neapolitana.* Barbol. de *potestate Episcop. part. 3. alleg. 114. num. 24.*

RESOL. CIII.

An sola consecratio Episcopi tribuat ei priuilegium cap. cum eo, de pœnitent. & remiss. conferendis Indulgentias, vel etiam post electionem, & confirmationem possit illas concedere?
Et notatur, quod licet plures Episcopi ad Ecclesia dedicationem presentes sint, non possit nisi vnus annu Indulgentiam simul concedere.
Secundo, an Episcopus possit concedendi Indulgentiam delegare simplicis Sacerdoti, vel cuiuscunque Clerico?
Tertio dicitur non posse Episcopum Indulgentias concedere pro defunctis.
Quarto aduertitur, quod largitio Indulgentiarum est actus iurisdictionis voluntaria.
Quinto queritur, an in loco exempto possit Episcopus concedere Indulgentias?
Sexto notatur, Episcopos præter Indulgentias annuam in dedicatione Ecclesia, & pro diebus alijs temporibus non posse in foro pœnitentiæ plures concedere?
Et obseruatur, quod Episcopus, etiam si non sit consecratus, dummodo sit electus, potest conferre beneficicia.
Et tandem docetur, quod Episcopus non consecratus, sed electus, & confirmatus potest absoluerè à iuramento. Ex p. 12. tract. 1. Ref. 103.

§. 1. **S**uppono ex dicto cap. quod Episcopi, & Archiepiscopi possunt tantum dare Indulgentias vnus anni in dedicatione Ecclesia, alijs verò temporibus quadraginta solum dierum prout statuerunt Innocentius III. in *Concilio Lateranens. & cap. cum ex eo, de iur. de pœnitentiis*, Honorius III. *cap. nono*, Bonifacius VIII. *cap. Indulgentias*.

in 6. eodem tit. & hoc siue ab vno, siue à pluribus simul Episcopis datur. Hoc supposito, assero non solum post consecrationem, sed etiam post electionem, & confirmationem posse Episcopos Indulgentias concedere. Ita Gloffa communiter recepta in cap. 1. de elec. D. Thomas in 4. distict. 20. q. 1. art. 4. questione 8. Azor. Instructio in moral. p. 2. lib. 3. cap. 54. quest. 1. & Gauantus in manual. verb. Indulgentia. Nam huiusmodi potestas est iurisdictionis, non Ordinis, cap. Quod autem, de penit. & remiss. Azor. cit. Vgolinus de potestate Episcopi, num. 4. Tamburinus de iure Abbatum, tom. 2. distict. 9. quest. 1. Idem etiam docet Dicaillus vbi infra, num. 30. qui citat Suarez, Grassum, Reginaldum, Nugnum, & alios, quibus ego addo Bertrandum Loth in resolu. Theol. tract. 20. quest. 3. art. 2. vbi sic ait: Nota quod sicut Episcopus potest absolueré suum subditum à peccatis, etiam si sit extra suam diocesim, ita similiter potest Indulgentias concedere. Similiter sicut Episcopus electus, & confirmatus antequam sit consecratus, potest excommunicare, & absolueré ab excommunicatione, & potest Confessarios approbare, dando illis facultatem absolvendi à peccatis, ita similiter potest Indulgentias concedere, quia hoc tantum pertinet ad potestatem iurisdictionis. Ita Loth. Nota hic primo, quod Layman lib. 5. tract. 7. cap. 4. licet plures Episcopi ad Ecclesie dedicationem presentes sint, non possunt nisi vnus anni Indulgentiam simul concedere, & habetur expressè cap. cum ex eo, de penit. & remiss. Nihilominus non obstat quominus plures, quorum singuli iurisdictionem habent, vt loci Episcopus & Metropolitanus, siue Archiepiscopus simul, vt successivè plures quadragenas eidem Ecclesie concedant. Ita Suarez disp. illa 55. sect. 2. n. 5. Item nihil obstat secundum Laymanum, si alicui loco, seu Ecclesie, vnam quadragenam concesserit, quominus alieus Episcopus eidem Ecclesie etiam quadragenam concedat lucranda tantum à suis subditis, si tali die Ecclesiam illam inviserint: id enim non excedit limites iurisdictionis, cum illa concessio propriè non fiat loco, sed personis subditis in ordine ad talem locum, & potest postea (inquit Layman) ex Paludano distict. 20. quest. 4. art. 2. conclus. 4. Episcopus proprius loci cum Indulgentiam trahere ad suos, etiam subditos, si ipsi licentiam det lucrandi, vt proinde subditi loci duas in eo casu quadragenas vna die lucrari possunt. Et hæc omnia docet etiam Dicaillus de Sacram. tom. 1. tract. 9. distict. 2. dub. 3. n. 32. cum docto & amicissimo Georgio Gobat. tract. de Indulgent. part. 1. cap. 6. n. 61.

1. Nota secundò, quod, an Episcopus possit hanc potestatem delegare simplici Sacerdoti, vel cuicumque Clerico? Affirmant probabiliter Suarez disp. 55. sect. 6. n. 5. Sa verb. Indulgentia, n. 16. & Amicus n. 112. quia simplex Sacerdos, & quicumque Clericus est capax talis delegationis, & aliunde nullo iure contrarium prohibetur.

3. Nota tertio, non posse Episcopum Indulgentias concedere pro defunctis, vt docent Nuñus, Amicus, & alij plures. Ratio est, quia potestas concedendi Indulgentias in Episcopis, non potest se extendere vltra proprios subditos, quales non sunt defuncti, quia non sunt sub eius iurisdictione.

4. Nota quarto quod largitio Indulgentiarum est actus iurisdictionis voluntariæ, & sine strepitu Fortis exercetur, potest Episcopus vbivis locorum existens concedere suis subditis vbivis locorum existentibus, Indulgentias vbivis gentium lucrandas. Suarez disp. 55. sect. 5. num. 16. conformiter, l. 21. ff. de offic. procurs.

3. Nota quinto, quod an in loco exempto possit Episcopus concedere Indulgentias. Affirmant Gelpedes exempti. Regul. capite 54. dub. 229. & cap. 24. dub. 464. Negant vero Quaranta verb. Archiepiscopi auctoritas, vers. 31. Gauant. verb. Archiepisc. & Merolla tom. 3. distict. 7. cap. 5. num. 567. cum concedere Indulgentias non sit dignitatis, sed iurisdictionis Episcopalis, & paria sunt locum esse exemptum omnino à iurisdictione Episcopi, & esse extra diocesim.

6. Et tandem nota sexto, contra Valentiam tom. 4. distict. 7. de Indulgent. quest. 20. punct. 3. Episcopis præter indulgentias vnus anni in dedicatione Ecclesie, & pro dierum alijs temporibus, non posse in foro penitentiali plures concedere. Ratio est, quia hanc potestatem Indulgentias concedendi Episcopi non habent, nisi iure humano à Summo Pontifice communicatam cum prædicta limitatione ad vnum annum, vel quadraginta dies. Valentia vero nititur contrario fundamento, nempe, quod Episcopi habent hanc potestatem iure diuino, quod ius est tantum illis limitatum à Pontificibus in foro publico, non autem in foro secreto penitentiae.

7. Obseruat etiam hic obiter, quod Episcopus etiam si non sit consecratus, dummodo sit electus, & confirmatus, potest conferre beneficia. Ita Squillante de obligationibus & privilegijs Episcopi, part. 3. cap. 3. dub. 5. num. 30. Potest etiam Episcopus electus, & confirmatus, nondum tamen consecratus exigere charitativum subsidium, dummodo tamen fuerint expeditæ literæ, & possessio Episcopatus accepta, & non ante. Ita Squillante vbi supra capite 12. num. 4.

8. Et tandem nota, quod Episcopus non consecratus, sed electus, & confirmatus potest absolueré à iuramento. Ita doctus Iurifconsultus Carolus Rottileui de successione ab intestato, cap. 2. theore. m. 101. num. 2.

Sup. hoc sup. in Ref. 74. §. Sed notandum.

Sup. hoc in §. not. præteritæ ad med.

RESOL. CIV.

An Consecratio Episcopi tribuat ei privilegium Concilij Tridentini sess. 24. cap. 6. de reformat. circa absolutiones & dispensationes &c.

Et quid de Episcopis Tularibus.

Et possint Episcopi vti hac facultate, vbi Concilium quoad totum non fuerit receptum?

Et notatur posse Episcopum dispensare, super irregularitate homicidij casualis, etiam si sit publica.

Et tandem queritur, an ignorantia inuincibilis excuset ab irregularitate homicidij etiam voluntarij? Ex p. 12. tract. 1. Ref. 104.

§. 1. **R**espondeo negatiuè, nam hæc potestate Tridentini gaudet etiam Episcopus electus, & consecratus; & ita me citato tenet Tancred. in qq. Regular. tract. 2. part. 1. quest. 63. qui bene obseruat hoc procedere literis Apostolicis expeditis iuxta Extrauagantem iniuncta, de elect. inter commun. Vnde Castrus Palauis tom. 1. tract. 4. punct. 3. §. 1. numero 2. sic ait: [Nominè Episcopi, quibus hæc facultas concessa est, sunt omnes illi intelligendi, qui subditos habent, quia respectu subditorum datur facultas. Quapropter debent esse Episcopi electi, & confirmati. Nam ante confirmationem iurisdictione non gaudent, non tamen est necessarium esse consecratos, imò neque esse Sacerdotes, vt possint ab excommunicatione referuata absolueré, quia non debet absolutio Sacramentalis impendi. Sic alios referentes, docent Cenedo ad 6. Collecti. 4. num. 2. Sanchez lib. 8.

Sup. hoc, & contento in hoc §. in ro. 3. tr. 3. Ref. 1. pe tot.